

POGAJAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOW

10. číslo

Budyšin, oktober 1969

Lětnik 19

Hrono na winowc

Ja cheu wam druhu wutrobu dać a noweho ducha do was. Ecechiel 11, 19

Lěkar praješe pacientej, kiž bě čezko chory na wutrobu: „Ja cheu spytać, Waše bolosće polóžić. Druhu a nowu wutrobu wam bohužel dać njemóžu.“ Woni su drje w najnowšim času na wšelakich městnach tuteje zemje přez tak mjenowanu transplantaciju, potajkim přez operaciju, chorým staru, přetřebanu wutrobu wzali a za to druhu wutrobu, wutrobu zemrětoho čłowjeka zasadzili. My smy wo tym jako wo wulkej sensaciji w nowinach čitali, ale runje tak smy zhonili, zo su tajcy pacienca po hodžinach, dnjach, měsacach tola wumrěli.

Tu, přez ert profety Ecechiela, slubi Bóh Knjěz cylemu luděj — w přirunanju rěčane — druhu wutrobu a noweho ducha dać. A z tym njeje lud ze smjerću wohroženy — kaž přez transplantaciju cuzeje wutroby —, ale z tym je nowe žiwjenje zwěšćene.

Najbóle so to džensa hišće pokazuje na polu misionstwa. Prjedawši pohanjo sami nam wobruća, kak so žiwjenje stareho časa pod wliwom zlych duchow, kuzlarstwa a přiwěry rozeznawa z nětčišim žiwjenjom pod wliwom křesćanskeje wěry, pod nawjedowanjom Swjateho Ducha. Woni wobswědča, zo su woprawdže z wobroćenjom ke Chrystusej druhu wutrobu a noweho ducha dostali, tež hdyž hišće dokonjeni njejsu. Tak wuzběhny w kraju prjedawšich ludźi žračkow domorodny křesćan na zjězdze, kiž je podobny našim cyrkwinškim dnjam, hdžež so wěryjacy ze wšelakich wosadow zetkaja: „Džensa je wjele křesćanow do našeho doła přišlo, zo bychu so z nami zwjeselili. Tajke něšto prjedy móžno njebě. Nichtó sej njebě zwěrił, sam ze wsy hić. Přeco běchmy wohroženi přez ludźi žračkow, přeco běchmy žiwi w strachosći a w bojosći. Wšitko je so přeměnilo.“

Nětko pak plaći tute slubjenje nam. My njejsmy w situaciji prjedawšich pohanow. My smy přeco bóle abo mjenje wěriili. Ale my wěmy, zo smy stajnje wohroženi ze starym wašnjom tutoho swěta a dyrbymy so hněwać na wobstejnosće, na druhich a tež sami na sebje. A tola je slubjenje profety hižo dopjelnjene hoďy, jutry, swjatki, mjenujey přez narod a stawanje Jezom Chrysta a wuleće Swjateho Ducha. „Runje jako je Chrystus zbudženy přez krasnosť Wótca, tak tež dyrbymy my w nowym žiwjenju chodźić.“

(Pokročowanje na 2. stronje)

Wšedny chléb

Zhromadnje jón jědžachu

Wo přenjeje wosadze — bórze po wuleću swj. Ducha — so pisa w japoštołskich skutkach, zo łamachu chléb tam a sem w domach, wzachu jědž z wjesołoscu a ze spokojnej wutrobu. Woni tehdom njeběchu jenož njeđzelu, na Knjězowym dnju, zhromadźeni, ale wšednje so zhromadźowachu k modlitwje a k łamanju chléba. Při kóždym wobjedže a wječeri spominachu, kak bě jich Knjěz na poslednim wječoru chléb wzał, so za njón Bohu podžakował, jón lamał a rozdźělil mjez wučobnikow. Tak husto hać chléb jědžachu, bě to za nich nutrnosť.

Wšitko mějachu zhromadnje. Nichtó njepraješe wo swojich kublach, zo su jeho. Stóž přistupi k wosadze, tón předa swoje kubla a přinjese pjenjezy japoštołam, zo bychu woni je rozdźělili, kaž kóždy je trjebaše. A spodziwnje, tam njebě žaneje zwady. Pohanjo a snadž tež Židža, kotřiž tutej wosadze přihladowachu, česćachu křesćanow. Zhromadna pokladnja, z kotrejež kóždy dostawaše po potrěbnosći, a tola žana rozkora, žana zawisć a njepopřeće, ale wutrobna přezjednosť.

To njeběchu hišće nazhonili.

Hać drje to dołho pónđže?

To džěše tak dołho, kaž křesćanska wosada z napjatoscu čakaše na swojeho Knjeza. Wšednje běchu přihotowani na Jeho nawrót. Sto so starać wo zemske kubla? Wone jenož počezuju. Wšako bě Knjěz prajił, zo prjedy kamel přez jehline wucho přeňdže, prjedy hać bohaty do njebjeskeho kralestwa přiňdže.

Ale Chrystus so tak ruče njewróći. Měsacy a léta so minychu, haj lětotki.

Zhromadna pokladnja bě prózdna. Rjana zhromadnosť mjez wosadnymi rozpadowaše.

Bjez staranja wo wšedny chléb, zo bychu jón tež jutře a zajutřišim měli, njeňdžeše wjace.

Nadźija, zo Chrystus zaso přiňdže sudzić žiwych a morwych, drje wosta, ale wona woslabny pornjo starosći wo wšedny chléb.

Přenje časy młodeho, wjesołego, pobožneho křesćanstwa, kotrež běše stajnje zhromadźene w modlitwje, we łamanju chléba, kotrež měješe wšě kubla zhromadnje, běchu nimo. Skoda! Ale wšak zrozumliwe.

Zhromadnje za njón džělamy

Hdyž bychmy so za čas přenjeje wosady křesćana prašeli: Do kajkeho cyłka słušeš? Z kim wšednje wobchadžeš? Stó su twoji přeceljo?

Wón by nam bjez komdženja wotmołwił: Ja słušam do Chrystusoweje wosady, kotraž na swojeho Knjeza čaka.

Hdyž so toho abo tamneho křesćana džensa na samsne wašnje prašamy, wón nam runje tak spěšnje a wěsće mjenuje swój zawod, swój běrow abo swoje prodrustwo, w kotrymž džěla. Džělo čłowjekow hromadže wjaza. Derje, hdyž ma tam dobrych towaršow. Wažniši džěl swojeho žiwjenja přebywa čłowjek na městnje džěla. Tam so wón zhromadnje z druhimi prócuje wo swój wšedny chléb. Nowočasná technika sej to tak žada. My džensa njemóžemy wjace kóždy sam na swoju ruku a tak cyle sami za sebje džělać, ale smy jedyn na drugeho zwjazani a smy do wulkich džělawaych cyłkow zjednoćeni.

Před sto lětami, za čas našich džěldow a wowkow, bě to hišće hinak, znajmjeńša na našich serbskich wsach.

Naša towaršnosť při džěle je cyle hinaša hać žiwjenje přenjeje wosady. Tu njeňdže wo modlitwu a chwalebne kěrlušy, ale wo džělo, wo krute a napinace džělo, zo by kóždy swój wšedny chléb sej zaslužil a so starał wo jutřiši dzeń a dalši přichod.

A to drje je tak po Božej woli, kotryž je nam prikazał, zo bychmy wšedny dzeń džělali w poče swojeho wobliča a sedmy dzeń swjećili. To njerěka, zo bychmy jenož njeđzelu byli křesćenjo, a wšedny dzeń džělaćerjo bjez Boha.

Hać drje su twoji towaršjo při džěle dzakowni, zo maju tebe w swowej srjedziznje? Woni wšak wědža, zo ty kemši chodžiš. Hać drje sebi woni tebe česća, dokelž sy ty jako pobožny a bohabojzny čłowjek tak swěryny a dobroćiwý při džěle?

Kajki by ty z tym dobry misionar swojeho Knjeza byl!

Džělo a swjatok

Džělać smy nawukli, ale prawje swjećić smy zabyli.

Swój wšedny chléb sej derje zaslužimy, ale móžemy jón tež dostojnje wužiwać?

Kóždy wšedny dzeń ma swój swjatok.

Kóždy tydzeń ma swoju njeđzelu. Zastuženy wšedny chléb dyrbjal nas potom z našimi přiwuznymi zjednoćić za jednym blidom.

Husto dosć chce so nam zdać, kaž by mnohim wšedny dzeń lubši byl hać njeđzela. Njeđzela je wostudła.

(Pokročowanje na 2. stronje)

Naš přečel Jan Topenčik - nowoměšnik

W słowjanskim wukraju mamy tež my wěriwi Serbja mnohich přečelow, kotřiž so nic jeno wo nas zajimaju, ale tež z nami začuwaja wšón naš wosud, za nas wabja a so modla, skrótka: su z nami jedni. Jedyn z tajkich našich najswěrnějšich přečelow smědžeše lětsa spočatk julija přijec měšniku swječiznu a swječić swoju primicu — přenju Božu mšu z domjacej wosadu. Je to nowoměšnik Jan Topenčik z Dolních Bojanovic na Morawje (ČSSR). Morawa džě je kraj, hdžež staj swjataj Cyril a Metod mětoj srjedziščo swojeho spomožneho skutkowanja, hdžež je sławne hnadowne putniske město Velehrad, wokoło kotrehož so pleče šěroka přestrěń dobrego katolskeho kraja. Lud na Morawje je w mnohim nastupanju nam jara bliski, nic jeno we wěrje, tež w našožkach, narodnych drastach, hospodarstwje.

6. julija w Dolních Bojanovicach

(Pokročowanje z 1. strony)

Wšědny chléb

Sto z njej započec? Najlěpje je, zo džělaš.

Hač budže njedžela hdy zaso tón rjany, swjaty džěn, kaž bě jón Bóh nam dał z 3. kaznju?

Derje by za čłowjeka bylo!

Při wšem džěle a techniskim postupje wostanjemy Chrystusowa wosada, kotraž na swojeho Knjeza čaka! Na njedželi mamy so toho znawa dopomnić. Na njedželi dyrbjala cyrkej džensa być podobna přenjeji wosadze. My křescenjo słušamy hromadze. Njedzeli njech so to jewi, zo smy Boži področny lud na tutej zemi.

Wšědny chléb! My jón trjebamy a za njón džělamy. Čłowjek pak njeje žiwy wot chléba sameho, ale trjeba tež Bože słowo, kotrež je chléb wěčneho žiwjenja. W.

(Pokročowanje)

Hrono na winowc

(Rom. 6, 4) Ale prosyć dyrbimy, kaž mėsacny kěrluš nas wučić: O wěčne swěto, wobnow mje, a twoje wobličo njech je mi swětošć, kiž mje rozswěćić a moju dušu napjelnj.

primica sta so z wulkej nabožnej manifestaciju cyleje južneje Morawy. Pola nas bychmy z tym přirunowac móhli woprawdže hižo chětro wulki zjězd — ani putnikowanja młodžiny do Róžanta nimaja tajkeho wobdželenja!

5. julija bu Jan Topenčik, něhdy lěta dolho pohońc na prodrustwje do swojeho vysokošulskeho studija, w Brnje wot biskopa dr. Skoupeho wuswječeny. Jako so wječor samsneho dnja do swojeje ródneje wjeski nawróci, přiwita jeho na mjezy wosady wjesnjanaosta, předsyda prodrustwa,

wosadny farar, džěci a młodžina, mjez kotrejž je młodženc horliwje skutkował. Wot mjezow wosady jědžeše ze staršimaj w zaprahu z konjomaj, z kotrymajž je do studija na drustwje džělał. Hólcý w narodnej drascě na konjach jich přewodžachu. Njedzeli, 6. julija na dnju primicy přewodžachu primicianta, kiž je něhdy sam w narodopisnym folkloristiskim wjesnym kružku džělał, na sydrom stow družkow a młodžencow w narodnych drastach z ródneho domu na naměstno před cyrkwju. Dujerska kapala a chorhojnicy nawjedowachu dołhi čah.

Před cyrkwju bě na naměstnje nastajeny wołtar k ludej. Na Božej mši,

kotruž primiciant swječeše za wótcinu a narod, wobdžěli so třiceći tysac ludži. Běchu do wsy dojěli ze 140 busami, na 2500 wosobowymi awtami a přez 2000 motorskimi. Z blišeje wokoliny tysacy z kolesami přichwatachu a pěši. Samo z Ameriki tam běchu znaći. Bohužel ničto ze Serbow tam być njemóžeše. Skoda. Swjedženske předowanje měješe naš přečel kaplan Józef Sindar, přez kotrehož je so nowoměšnik z nami Serbami zeznał.

Popołdnju primicneho dnja po primicnym požohnowanju přednjesechu skupiny w krasnych narodnych drastach program spěwow, narodnych rejoy a wašnjow, kotryž wobhlada sej tež z wulkej radosću Českosłowjocki biskop dr. Józef Hlouch, kotryž tam w Bojanovicach po puću z putnikowanja na Velehradze založi ze svojim sekretarom M. Vlkom. Bě džě runje swjedžen wulkeju swjateju słowjanskeju japoštołow Cyrila a Metoda.

Pře wšu měru smy so radowali w našich serbskich wosadach, zo je naš přečel-nowoměšnik hižo njedzeli po swojej tak wulkotnej primicy přijěł k nam do Lužicy. W Budyšinje a Radworju je sobotu 12. 7. založil, w Kulowje je měł w koncelebraciji ze serbskim kuratom a němskim kaplanom hłowne kemše a dopołdnja wudžěli nowoměšniske požohnowanje a w Chróšćicach je po derje wopytanym nyšporje žohnował našich wěrjow.

Njeh nowoměšnik, kiž je po dołhim čěžkim puću k swjatemu měšnistwu docpěł, kiž je dožiwić směš

krótko do swječizny swj. Wótcy w Romje a kiž je z nami Serbami runje tak bratrowsce zwjazany kaž ze swym ródny českomorawskim ludom, spomožnje a horliwje skutkuje we winicy Knjezowej. Njeh je krasne dožiwjenje tajkeje primicy a nowoměšniskeje Božej mše mnohim z pobudženjom za nowe duchowne powołanja, kotrež naš a dobry morawski lud tak nuznje trjeba. Prošće Knjeza žnjow! MS

Z Katolskeho Posola

Tež my ewangelscy Serbja přejemy lubemu přečeleji našeho luda Bože žohnowanje za jeho skutkowanje w Knjezowej winicy.

Holanske cyrkwe

W serbskej holi, w chudych Delanach, maš wjac rjanych Božich domow hač w bohatych horjanskich wosadach. Na wobrazu widźiće mały, skromny, ale runje w swojej sprawnej chudobje tak rjany Boží dom w Čelnom.

Hdže Čelno leži? Lédma što z was je tam pobyl w zanjesej holi před Běłej Wodu. Chuduške, suche pěski! Džensa však je tež tam bohatstwo začahnyło, ale cyrkej je hišće tak dospołnje ta stara, dobroćiwa wostała.

Měrćin Nowak-Njehorński je raz do wójny wo swojim wopyće w Čel-

do Wochoz. Tam však smy před dohlimi lětami hižo raz pobyli.

Rady bychmy wšitke rjane holanske Bože domy zeznali.

W rjany dopomnjeću wostanje nam naš létušy Cyrkwinski dzeń w lubym Blunju.

Bluń, Čelno, Sprjeycy a Parcow maju někak podobny raz.

Swoj wosebity charakter ma Boží dom w Delnim Wujědzde. To však je jedna wuběrna parla! Bohaće wuhotowana z drjeworězbami! Pisana a poľna žiwjenja! Tež w Delnim Wujědzde běše Cyrkwinski dzeń jara rjany.

nom pisał, a kak je tam tež kemši pobyl. Won wosebje wuzběhowaše mójny spěw holanskich burów. „Žane pišćeľe nas njemylachu.“ Tohole Nowakoweho słowa so husto dopominam, hdyž mójne pišćeľe poduša tak a tak hižo słabe hłosy wosadnych.

Celnjanska cyrkwička je wobhladanja hódna. Hač bychmy tam raz swój přichodny Serbski cyrkwinski dzeń móhli woswjećić? Čelno słuša

Za naš Pomhaj Bóh

Běchmój z lubym Budyskim přečelom po puću a mějachmój wačok Pomhaj Bóh sobu, w kotrymž je tak wjeľe wo našim krasnym Serbskim cyrkwiskim dnju w Blunju napisane. Tuž najprjedy do Blunja! Tež na tutej soboće pozastachmój w statoku Helmuta Kurja. Mać naju lubje wi-

Dwójce smy hižo pobyli w Slepom a kóždy raz je so nam tam jara lubiľo. Tónle rjany, wjesny Boží dom w Slepom!

Lubozna je tež cyrkwička w Lejnje pola Wojerec (Geierswalde).

Hdyž mamy wukrajny wopyt, kotremuž chcemy rjane Bože domy pokazac, tak dojědzemy do Delan — hač do Delnjeje Lužicy.

W.

taše a dowjedže naju k synej, kotryž sej runje nowu kólnju twarješe. Hnydom přesta z dželom a powědaše namaj, kak su mnozy z Blunjanskeje wosady zbožowni, zo móžachu Cyrkwinski dzeń dožiwić. Rady su na serbske słowa posluchali. Br. Kurjo naju prošese, zo by toľa w adwence zaso serbska „namša“ tam byľa. Jemu slubichmój, zo so wo předarja

postaramy, jelizo so wšo druhe tam zorganizuje. Potom přepodachmój jemu něšto ćisľow Pomhaj Bóh, zo by je rozdawaľ po domach a při tym za naš ćasopis wabiľ.

Dale do susodneho Zabroda! Prašejo so za pućom nawabichmój nowu ćitarku — knjeni Kulichowu, kotraž namaj wukaza puć knjezej Kranichej w Zabrodže. Najprjedy založichmój do wopaćneho statoka, dokelž pak bě tež serbski, však to tak cyle wopak tež njebě. Susodžic běchu Kranichec. Džěchmój překi, a hólce zawoľa džěda. Tež pola njeho wostajichmój něšto eksemplarow Pomhaj Bóh a mamój nadžiju, zo budže w přichodze tež w Zabrodže prawje wjeľe ćitarjow našeho ľopjena.

Naju poslednja stacija dyrbješe Bjezdow być. Při pósce sedžachu wjesole Serbowki — a čakachu na rentu. Z radosću hladachu na Blunjanski Boží dom. Tež wone chcedža naš ćasopis woteběrac. Skónčnje zetkachmój knjeza Kowarja. Won runje drohu za njedzeli mjećeše. Tež won zrozumi naju wabjenje za Pomhaj Bóh, a zo jeho pomoc při tym trjebamy.

Nawječor hišće do Parcowa. Tam však je wšo wabjenje podarmo, dokelž so Parcow bórze zhubi. Njedzeli 14. 9. 1969 bě tam poslednja Boža služba, a nětk zwottorhaju lubu, ponižnu drjewjanu cyrkwičku, w kotrejž je něhdy serbski humanist a basnik Stempel předowaľ. Pod Parcowom je wuhľo!

Jědžo ze wsy zetkachmój Chěžnikewowku. Jědžechmój za njeľe do jejneho wulkeho statoka, w kotrymž bydli sama ľutka. Wšitko namaj pokazowaše. Wšudžom bě žiwjenje hižom wučahnyľo. Ludžo su zrudni, zo dyrbja Parcow wopuščić. Bórze budže tež wona po puću do Cokowa, hdžež bydlitaj synaj.

Nětk pak zaso domoj do Budyskeho kraja! Njedzela je blisko.

P. W.

Z wosadow

Njeswaćidlo. Lětsa na žnjowodžaknym swjedženju woprowachu wosadni za wuporjedženje cyrkwiskeje wěže 4315,02 hr. Bóh Knjez žohnuj darićelow!

Husto doće so wosadni a tež cuzy prašeja, kotřiž znajachu našu přjedawšu nimo měry rjanu wěžu, hač ju nochcemy zaso w starej rjanosći natwarić. Hdyž do wójny jědžechmój z Budyšina dom, tak nas za Čelnom runje před nami wosrjedž zelenych kerkow witaše wuměľsće dokonjana wěža našeho Božeho domu. Wona bě daloko widžomne znamjo Njeswaćidla.

Njedyrbjeli dać wsy zaso jeje stary symbol?

Njeje to kruch cyrkwiskeje propagandy, zo so rjana cyrkwiska wěža pozběhuje nade wsu?

Njeje to znamjo wohańbjaceje chudoby, zo Boží dom tak wulkeje wosady po nimale 25 lětach přeco hišće njeje dotwarjeny?

Sto pak praji, zo je chudoba hańba?

Zel'harna fasada je hańba!

Rjano wěžu natwarić, kotraž hor-
da zhladuje do kraja, a kajke by
tčalo za njej duchowne žiwjenje?

Naša skromna, niska, njedotwarje-
na wěža njeje drje rjana, ale wona
je sprawna. W.

Hodźij. Hdyž w poslednim čisle wo
Chróscanskej cyrkwi pisachmy, dyr-
bimy přispomnić, zo stej runje tak
rjano koprowu třěchu dostaloj wěži
Hodźijskeho Božeho domu. Z wulkim
zajimom sčehujemy wobnowjenje
cyrkwyje w Hodźiju. Njedauno —
před krótkimi lětami — dōsta tam
woltarniščo rjane, nowočasne, bar-
bojte wokna. Staru klětku su won
wzali.

Na přeco?
Chcedza staru kamjentnu klětku
znowa wužiwać?

W Hodźiju so wjele stawa, zwon-
kownje ale tež znutřkownje, toho so
wutrobnje wjeselimy.

Budyšin. Alwin Krawčik njebohi.
Sće jeho znali? Poprawom dyr-
bjeli jeho znać, přetož wón bě swěru
na našich Serbskich cyrkwinskih
dnjach, wosebje pak na kōždym Ku-
błanskim dnju kōnc februara w Bu-
dyšinje.

19. meje tutoho lěta je hišće swoje
wōsōmdzesaćiny swjećił. 14. julija
džěše zaso raz do města. Wón by-
dleše na Korla Liebknechtowej č. 50
a tuž mēješe přeco cyly kōnc hač
do města. Znajmjeńša jōnu wob
džen chodžeše tōn wobćežny puć.
Chribjet jeho nochcyše džeržeć. Na
nohi běše sprōcny. Hdyž so 14. 7. na
puć hotowaše, wotradžowaše jemu
jeho susōdzina, dokelž mēješe wón
tak začekłej noze.

Wón pak so tola na puć poda a
njeje so wjace domoj wrōcił. W mē-
sće bě padnył, a jeho dyrbjachu do
chorownje dowješe. Tam je tydžen
pozdžišo, 21. julija, wusnył.

Stwōrtk 24. julija 1969 bu na Tu-
chorskim pohrjebnišću křescānsce
pochowany. Farar Herin-Budyski bě
při jeho marach předował wo slowje:

Hdyž smy žiwi,
smy Knjezej žiwi.
Wumrějemy-li,
wumrějemy Knjezej.
Tohodla njech smy žiwi
abo njech wumrějemy,
smy toho Knjeza.

Prēdar zemrētego njebě znał. Mało
wēdžeše wo jeho žiwjenju. Wjace
krōć je so mi wobkrućilo, zo so při
rowje swērneho syna našeho luda
ani jeničke serbske słowo džakow-
neho spominanja prajiło njeje. To
mi žel čini. A byrnjež bychmy z ni-
nym jeničkim serbskim bibliskim
słowom před Němcami wobkrućili,
zo bě wón jedyn z našich serbskich
kemšerjow. Wón drje bě tež na něm-
ske kemše chodžil, ale jeho wutroba
slušeše k nam. Bohate dary smy z
jeho ruki dostawali za Pomhaj Bōh.

Husto so z nim zetkawach w Bu-
dyšinje na hasach. Ach, a ja mē-
jach stajnje tak mało časa za njeho.
Wón pak mēješe tak wjele na wu-
trobje, štož chcyše mi wupowēdać a
wuskorzić.

Jeho bēdne žiwjenje běše křiwda
a hōrkosć wot prēnjeho dnja sem.
Jako njemandželski syn narodži so

w Drježdžanach, hdžež tehdom jeho
mać pola jedneho hapytkarja služeše.
Nan džěsća wopuści njemandželsku
mać w jeje nuzy. Mać so wuda na
někajkeho pička a mēješe z nim
črjōdku džěći. Alwin dyrbjěše přeco
zaso bolostnje začuwać, zo wón do
swōjby njeslušeše. Jeho přirodni br-
třa jeho na wšelke wašnje krjudo-
wachu a hnēwachu. a wón njemōžeše
a njesmēdžeše so wobarać. Wulki
džěl swōjich młodych lēt je we Wul-
kich Ždžarach přežiwił; hač pola
staršeju abo pola džěda a wowki, to
njewēm. Pozdžišo přesydlil so do Lip-
ska. Tam so jako studenca z nim za
Serbskim blidom zeznachmy.

Alwin Krawčik bě w cuzbje swo-
jemu Serbstwu swērny wostał. Tuž
běše rady mjez nami. Wosebje so
njebohi Henrik Bamž, pozdžiši Mi-
nakalski farar, z nim sprēcili. Husto
je pola Bamžec na wopyće přebywał.
Alwin Krawčik bě wot zažnych lēt
sem socialist. Hižo w lēće 1927 wob-
džěli so na 10. rōčnicy Wulkeje so-
cialistiskeje oktoberskeje rewolucije.
Při wšem pak jeho znajach jako wē-
riwego křescāna. Hač bě do duch po-
božneje Bamžec swōjby, kotrejež nan
běše tež socialist? Hač je sebi wēru
wuchował z džěcacych lēt? Hač je
Bōh jeho po wosebitych pućach k
wērje přiwjedł? Ja to njewēm.

Naš njebohi bratr je pod fašistami
surowje čerpječ dyrbjal. Jeho su w
koncentracijskich lēhwach bili a krju-
dowali, zo běše jeho strowota pod-
ryta. Ženje wjace so njeje zhrabał.
Žalostne bolosće jeho čēsnyachu. Zlē
běše jemu přihladować.

A při wšem bě wón tak samlutki.
Woženil so njebě. Ani jeničkeho při-
wuzneho njemēješe. Nichtōn za nje-
ho chwile njemēješe. Jenož jeho sta-
ruška susōdzina da sebi wot njeho
hodžiny dolho powēdać.

„Ja bych rady hišće wjace z jeho
žiwjenja wot was zhonił“, prošach
tutu susōdzinu.

„Wón je mi to husto powēdał. Wšo
bě mi znate, ale ničo sej njejsym
spomjatkowała.“

Skoda!

Tež mi je wón wjele so wuskorził,
ale wo tym njesmēm pisać. Wón bě-
še tak z cyłej dušy Serb. Serbstwa
dla so wón dračowaše, přemyslowa-
še, planowaše — a so boješe, a so
rudžeše a běše njespokojny, tōn wbo-
hi swērny syn serbskeho luda.

Zane serbske słowo njeje při jeho
rowje zaklinčalo! W.

Drježdžany. Njedželu 21. pōznjeńca
běchu zaso serbske kemše w Drjež-
džanach. Serbski superintendent tam
předowaše. Po kemšach běše bjesada
na farje Markoweje cyrkwyje.

Lubi, swērni serbscy kemšerjo so
zhromadžuja w Drježdžanach na ke-
mšach. Tak někotržkuli Drježdžan-
ski Serb pak njechodži na serbske
kemše. Skoda!

Pomhaj Bōh, časopis ewangelskich Ser-
bow. — Wuchadža jōnkroć za mēsac z li-
cencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola
předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rja-
duje Konwent serbskich ewangelskich du-
chownych. — Hlōwny zamōwity redaktor:
superintendent Gerhard Wirth — Njeswa-
čdski. — Ludowe nakładnistwo Domo-
wina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćer-
nja Domowiny w Budysinje (III-4-9-2557)

Mahatma Ghandi

2. okobra 1869 narodži so Mahat-
ma Gandhi, kiž je swoje žive
dny wojował za njewotwinosć a swo-
bodu Indiskeje, a to bjez zwonkow-
neje mocy. Wón bě po wērje Hindu,
potajkim pohan, ale na swoje waš-
nje křescānstwu někak přichileny.
Nēhdy přińdže na někajki kongres
w Južnej Indiskej. Woni jeho proša-
chu wo słowo. Stejo před zhromadži-
znu wucahny swōj Nowy Zakoń z
kapsy swojeho kaftana a přečita za-
počatk předowanja na horje. Wón
skonči ze słowami: „To je wšitko,
štož mam Wam džensa prajić. A dale
nimam ničo rjec.“ — Wēzo wobhla-
dowaše sebi křescānstwo a wosebje
křescānow jara kritisce. Ameriski
misionar so jeho woprašā, što ma so
po jeho mēnjenju činić, zo so kře-
sānstwo w Indiskej zakorjeni. Ma-
hatma Gandhi wotmolwi: „Jako přē-
nje bych ja radzil, zo dyrbjeli wy
křescēnjo wšitcy tak žiwi być kaž
Jezus Chrystus sam. Z druha dyrbja
z wašeje nabožiny skutki a plody
wurosć, kotrež jeje česć a nahlad-
nosć spēchujā. A z třeca bych nam-
jetował, lubosć wuzbēhować; pře-
tož lubosć je srjedžiščo a duša kře-
sānstwa. — A to wotpowēda wop-
rawdže tež tomu, štož je w Swjā-
tym pismje napisane: „Bože krale-
stwo njejesti w slowach, ale w mo-
cy.“ (1. Kor. 4, 20). — „Budžće pak
činjerjo słowa a nic jeno poslucharjo,
z kotrymž wy so sami zjebaće.“ (Jak.
1, 22). La.

Cernjowa króna

Wot slēb'ra zlota, dejmanta
być dyrbi króna kralowska.
Tak přeco bě. A kōždy čas
za knježerjow ma króny zas'.

Wšak hlejće, króna cernjojtā
sym pletwo z ruki wotročka
a myslena za wotročka,
kiž knjejestwo z službu wumēnja.

Tak njesu, čerń w přirodže,
ze stwōrbu Božej hromadže
na bōjsku hlōwu čerpjenje.
o swēće, swētla rubjeny!

O wēnc, króna černojtā,
o lubosć bōjska, hlōboka!
Ach smil so nad wšem swētōm sam!
Tu džakujemy so a tam!

Albert Bartsch
ze zběrki pēsničkow „Herr, bin
ichs?“ Přeložila Martha Pěćowa.

Přispomnjenje redakcije. Přeložer-
ka je w septemburu swoje pjēcdzēsate
narodniny swjećiła. Tež „Pomhaj
Bōh“ jej bohate Bože žohnowanje
přeje na dalši puć žiwjenja za wo-
sobu a swōjbu. Wona je nam hižo
někotry přinošk za naš wosadnik
dariła. W horjeka wotčisānyam přē-
ložku kērļuša basnika a fararja Al-
berta Bartscha zjewja wona nam
swoju poetisku žiļu. Njech wona da-
le tak pokročuje.

Wōslink. Rjany Boži dom je zwon-
kownje wuporjedžany. Kajki to kras-
ny napohlad, hdyž so Wōslinkkej bli-
žiš a wuhladaš nazdala hōrdu cyrkej
wosrjedž nahladneje usy!